

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

ตอนที่ ๓๓ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๙๔

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้ง

พ.ศ. ๒๔๙๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๔

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่นี้ประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๙๔

๒๔๙๒ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล
พุทธศักราช ๒๔๙๓ แล้วนั้น และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๕ มาตรา ๑๗ บัญญัติว่า
คุณสมบัติแห่งผู้เลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้ง อภิสิทธิ์
เลือกตั้ง และจำนวนสมาชิก ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการ
เลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๙๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
• วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๙๕ แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๕ และพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้ง แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๐ คงให้มีผลใช้บังคับ
รวมทั้งกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๔๙๔

ส่วนคำว่า “สมาชิกสภาผู้แทน” ทุกแห่ง ให้ใช้คำว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” แทน

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามผลการสำรวจสำมะโนครัวครั้งสุดท้าย หนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มจนอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งแสนห้าหมื่นคน เศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นคนถ้าถึงเจ็ดหมื่นห้าพันหรือก่น ให้นับเป็นหนึ่งแสนห้าหมื่นคน

ฉบับพิเศษ หน้า ๗

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๙๔

จังหวัดใดจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ก็คนให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหกสิบวัน "

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คือ

(๑) มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย แต่ผู้มีสัญชาติเป็นไทยคนใด

(ก) ถ้าเป็นคนต่างด้าว ต้องเป็นผู้ที่ได้อ่านภาษาจนได้รับประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๖ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือได้รับราชการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือเป็นข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล หรือครูโรงเรียนประชาบาล โดยมีเงินเดือนประจำมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ข) ถ้าเป็นบุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงชาติ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งอันกำหนดไว้ใน (ก) และได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๕๕

มีภูมิอำนาจในราชอาณาจักรติดต่อกันนับแต่ได้แปลงชาติมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันแรกแห่งระยะเวลา
ซึ่งกำหนดให้ทำการเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราช
บัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๔๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ต้องเป็นผู้มีสิทธิ
เป็นผู้เลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ ไม่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓
และต้องเป็นผู้ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกเว้นแต่ความผิด
ฐานประมาทกับทั้งต้องมียศสมบัตินั้นเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) อายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ ในวันแรกแห่งระยะ
เวลาซึ่งกำหนดให้ทำการเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกา

(๒) มีความรู้สอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๖ หรือกว่านั้น
ขึ้นไป ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้
ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น หรือ
เป็นข้าราชการประจำตั้งแต่ชั้นโทขึ้นไป หรือมีชื่อเรียกอย่าง

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๕๕

อื่น ซึ่งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นโทขึ้นไป หรือเคยเป็นข้าราชการประจำดังกล่าวมาข้างต้นและออกจากราชการโดยมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ

(๓) บิดาต้องมีสัญชาติไทย "

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" มาตรา ๑๗ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ

(๑) ผู้อยู่ในฐานะเหนือการเมืองตามรัฐธรรมนูญมาตรา

๑๑

(๒) บุคคลหูหนวก หรือเป็นใบ้ หรือตาบอดทั้งสองข้าง

(๓) ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

(๔) บุคคลผู้เป็นโรคเรื้อนหรือวรรณโรคระยะอันตราย

(๕) บุคคลผู้ล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี "

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

ตอนที่ ๑๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๕๔

“มาตรา ๒๒ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ซึ่งข้าหลวง
ประจำจังหวัดได้ประกาศรับสมัครไว้แล้ว ต้องนำเงินประกัน
การสมัครสามพันบาท และรูปของตนขนาดกว้าง ๘.๕ เซน
ติเมตร ยาว ๑๓.๕ เซนติเมตร มีจำนวนสองเท่าของจำนวน
หน่วยลงคะแนนและของจำนวนอำเภอ ไปมอบให้กับข้าหลวง
ประจำจังหวัดภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันได้รับแจ้งการ
รับสมัคร

เงินประกันการสมัครนั้น เมื่อเสร็จการเลือกตั้งแล้ว ให้
ข้าหลวงประจำจังหวัดคืนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่ผู้
สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับเลือกตั้ง และไม่ได้คะแนนเลือกตั้ง
ถึงร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิลงคะแนน
เลือกตั้งก็ดี หรือถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งถอนการสมัครเสียเอง
ก็ดี ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ยินยอมให้เงินประกันนั้น
ตกเป็นของรัฐ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราช
บัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปแทน

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๕๔

“มาตรา ๒๔ ตามปกติให้ใช้เขตตำบลหนึ่งเป็นหน่วยลงคะแนนหน่วยหนึ่ง และในหน่วยลงคะแนนหน่วยหนึ่งนั้น ให้มีผู้เลือกตั้งแห่งหนึ่ง

ถ้าตำบลใดมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้นเกินหนึ่งพันคน หรือถ้าคณะกรรมการจังหวัดเห็นว่า การคมนาคมไม่สะดวก คณะกรรมการจังหวัดจะประกาศกำหนดหน่วยลงคะแนนในตำบลนั้นเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่รวมแล้วต้องไม่เกินกว่าสี่หน่วย ประกาศตั้งวัน ต้องระบุจำนวนและชื่อของหน่วยลงคะแนน และต้องประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔ ทวิ และเป็นมาตรา ๓๑ ทวิ และมาตรา ๓๑ ตร. แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕

“หมวด ๔ ทวิ

ผู้แทนผู้สมัคร

มาตรา ๓๑ ทวิ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน มีสิทธิแต่งตั้งผู้สมัครเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนผู้สมัคร เพื่อแทนตนประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในที่เลือกตั้งได้แห่งละหนึ่งคน

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๙๔

ที่ซึ่งจัดไว้สำหรับผู้แทนผู้สมัครในที่เลือกตั้งนั้น ให้อยู่ในลักษณะที่ผู้แทนผู้สมัครจะต้องได้เห็นการปฏิบัติกิจการของคณะกรรมการตรวจคะแนนได้โดยชัดเจน

หนังสือแต่งตั้งผู้แทนผู้สมัคร ให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้ผู้สมัครยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนผู้สมัครต่อคณะกรรมการอำเภอที่หน่วยลงคะแนนนั้นตั้งอยู่ก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการอำเภอที่นั้นบันทึกรับทราบ พร้อมด้วยลงชื่อ วัน เดือน ปี ในหนังสือแต่งตั้งนั้น แล้วมอบคืนให้แก่ผู้สมัครก่อนวันเลือกตั้ง

ผู้สมัครมีสิทธิเพิกถอนผู้แทนผู้สมัครซึ่งตนได้แต่งตั้ง โดยยื่นเป็นหนังสือด้วยตนเองต่อคณะกรรมการอำเภอก่อนวันเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันเลือกตั้ง

มาตรา ๓๑ ตี ผู้แทนผู้สมัครต้องได้รับความยินยอมให้ดูการดำเนินการเลือกตั้ง และมีสิทธิหักทวงได้ เมื่อเห็นว่ากรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติการณ์ไม่ถูกต้องตามกฎหมายโดยยื่นคำหักทวงเป็นหนังสือต่อเสมียนคะแนน ให้เสมียนคะแนน

ตอนที่ ๑๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ ธันวาคม ๒๔๕๔

ออกใบรับ แล้วนำเสนอกรรมการพิจารณาคำทักท้วงนั้น และให้กรรมการตรวจคะแนนนั้นที่คำทักท้วงรวมทั้งพฤติการณ์และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนนไว้ในรายงานผลของการเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้แทนผู้สมัครกล่าวโต้เถียงกับกรรมการตรวจคะแนนหรือระหว่างกันเอง โดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่กำลังดำเนินอยู่

ผู้แทนผู้สมัครคนใด ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยเจตนาจะให้เป็นผู้เป็นอุปสรรคหรือขัดขวางรบกวนต่อกิจการเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสั่งให้ผู้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้

บทบัญญัติตามความในมาตรา ๕ ให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ ผู้ใดโดยเจตนาไม่ค้นบัตรเลือกตั้งให้กรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา ๔๕ ก็ดี หรือนำเครื่องหมายประจำ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

ตอนที่ ๗๗ เล่ม ๖๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง โดยไม่มีสิทธิที่จะทำได้ตามกฎหมายก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี..

มาตรา ๑๒ ในวาระเริ่มแรก ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๒ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๖๓ ไปพลางก่อน

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี